

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4527/14

כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט צ' זילברטל
כבוד השופט מ' מזוז

לפני:

המערערות:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
(השופט ר' וינוגרד) מיום 13.05.2014 בתיק ת"פ 33300-
04-13

כ"ה בשבט התשע"ו (04.02.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד שגיא סיוון, עו"ד יונתן גור

בשם המערערות:

עו"ד נורית הרצמן, עו"ד יפעת גפן

בשם המשיבה:

פסק-דין חלקי

1. בסוף הדיון שהתקיים לפנינו, ולאחר שיג ושיח, הודיעה המערערות כי היא מקבלת את המלצתנו ומושכת את ערעורה על הכרעת הדין. בכפוף לאמור בסעיף 2 להלן, הערעור על הכרעת הדין נדחה אפוא.

2. הבהרנו למערערות כי הגם שאל לה לפתח ציפיות משמעותיות להקלה בעונשה, יהיה לחזרתה מערעורה על הכרעת הדין משום השפעה על העונש שיושת עליה, זאת לצד הודעת המשיבה כי היא מסכימה לזיכוי המערערות מרכיבים מסוימים של הכרעת הדין, כמפורט בעיקרי הטיעון מטעמה ומדברי באת כוחה בדיון שהתקיים לפנינו היום.

3. המשיבה תהיה רשאית להגיש השלמת עיקרי טיעון בכתב בהתייחס לטיעוניה של המערערת, שנשמעו בדיון לפנינו, בהסתמך על מסמך בן 11 עמודים בכתב ידה שהוגש לנו, ככל שהם נוגעים לחומרת העונש.

השלמת עיקרי הטיעון תוגש בתוך 7 ימים ממועד החלטה זו.

עם קבלת השלמת עיקרי הטיעון, ניגש לכתיבת פסק הדין וזה ישוגר לצדדים בלא שיזמנו לשימוע.

ניתן היום, כ"ה בשבט התשע"ו (4.2.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4527/14

לפני:

כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט צ' זילברטל
כבוד השופט מ' מזוז

המערערת:

[REDACTED]

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
בתי"פ 33300-04-13 (הכרעת דין מיום 13.3.2014 וגזר דין
מיום 13.5.2014) שניתן על ידי כבוד השופט ר' וינוגרד

תאריך הישיבה:

כ"ה בשבט התשע"ו (04.02.2016)

בשם המערערת:

עו"ד שגיא סיוון; עו"ד יונתן גור (מטעם
הסניגוריה הציבורית)

בשם המשיבה:

עו"ד נורית הרצמן; עו"ד יפעת גפן

פסק-דין

השופט מ' מזוז:

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט ר' וינוגרד) מיום 13.5.2014 בת"פ 33300-04-13.

2. נגד המערערת הוגש כתב אישום הכולל 13 אישומים. בתקופה הרלוונטית לאישומים, המשתרעת בין השנים 2006-2013, עמדו נגד המערערת תיקים תלויים ועומדים בהוצאה לפועל, במסגרתם חבה המערערת לאחרים סכום כולל של קרוב למיליון ש"ח, והוטלו עליה הגבלות שונות, לרבות הגבלה על יציאה מארץ, הגבלה מלקבל או מלחדש דרכון ורישיון נהיגה ובנוסף היא הוכרזה כ"לקוח מוגבל" ולא הייתה רשאית לקבל כרטיס אשראי ואף התקשתה בניהול חשבון בנק.

כדי להתגבר על קשיים אלה נטלה לעצמה המערערת זהויות של נשים אחרות, ופעלה להוצאת תעודות זהות ומסמכים רשמיים אחרים הנושאים את שמות אותן נשים אחרות ואת פרטיהן ואת תמונתה של המערערת. במסמכים מזויפים אלה עשתה המערערת שימוש לצרכים מגוונים, לרבות פעולות מרמה והונאה שונות.

3. בתמצית יאמר כי את האישומים שנכללו בכתב האישום ניתן לחלק לשלוש חטיבות של אירועים: האחת, הכוללת את האישומים 1-8, עוסקת בעבירות שביצעה הנאשמת אגב התחזות לנשים שונות ונטילת זהויותיהן במטרה להתגבר על המגבלות שהוטלו עליה שתוארו לעיל. המערערת עשתה שימוש בזהויות שנטלה לשם הוצאת דרכון ותעודת זהות עם פרטים כוזבים, ששימשו אותה, בין היתר, ליציאה מהארץ ולפתיחת חשבונות בנק והוצאת כרטיסי אשראי. השניה, עניינה בהתחזותה של המערערת למומחית לריפוי מחלת הסוכרת וטיפול שהעניקה לחולי סוכרת במסגרת קליניקה שהקימה, ובהתחזות של המערערת לדוקטור לפסיכולוגיה ובטיפולים ואבחונים שביצעה בחולים פסיכיאטריים ובילדים הסובלים מהפרעות קשב וריכוז (אישומים 9 ו-13, כאשר אישום 10 עוסק באירוע נקודתי ספוח של אישום 9). והשלישית, עוסקת בעבירות המס שבוצעו על ידי המערערת אגב ניהול הפעילות המתוארת באישומים 9 ו-13 (אישומים 11-12).

4. בהכרעת דין מאוד מפורטת (182 עמודים) הורשעה המערערת עקב מעשיה האמורים בשורה ארוכה של עבירות, בהתייחס לאישומים השונים, שעיקרן עבירות של התחזות כאדם אחר, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, שימוש במסמך מזויף, שיבוש מהלכי משפט, הפרת הוראה חוקית, איסור הלבנת הון, התחזות לרופא, חבלה חמורה, תקיפה הגורמת חבלה של ממש - עבירות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ופקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976. כמו כן הורשעה המערערת בעבירות מס לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] וחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975.

5. בגזר דינו פירט בית משפט קמא את המעשים בגינם הורשעה המערערת וכן עמד על החומרה שכנטילת זהויותיהן של אחרות על ידי המערערת, ועל המניעים הכספיים שהניעו אותה לעשות כן; על הפגיעה בשלומם של אנשים שהפקידו את בריאותם בידיה של המערערת מתוך מתן אמון מלא בה, ועל כך שהמערערת הורשעה בעבירות דומות בעבר; ומאידך גיסא, העניק בית משפט קמא משקל לגילה של המערערת (בת כ-52 כיום) ולכך שאין לחובתה עבר פלילי למעט הרשעה קודמת משנת 2011, כמו גם לרושם לפיו החלה הנאשמת בפעולות הונאה ומרמה רק לאחר שנקלעה

למצוקה כלכלית. לאחר מכן בחן בית המשפט את האישומים בהם הורשעה המערערת בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין, וקבע מתחמי ענישה ועונשים כדלקמן:

- באישומים 6-1 (פרשת גניבת זהותה של אפרת כהן) - נקבע מתחם העונש ההולם על 12-36 חודשי מאסר בפועל, ובגדרו נגזרו על המערערת 28 חודשי מאסר בפועל, ובגין הנהיגה בפסילה - פסילה מקבלת רישיון.
- באישום 7 (השימוש בזהותה של שרון חכם) - נקבע מתחם של מאסר על תנאי עד 12 חודשי מאסר בפועל, ובתוך המתחם נגזרו על המערערת 6 חודשי מאסר בפועל.
- באישום 8 (השימוש בזהותה של לימור מקמל) - נקבע מתחם של מאסר על תנאי עד 6 חודשי מאסר בפועל, בתוך המתחם נגזרו על המערערת 45 ימי מאסר בפועל.
- באישום 9 (פרשת ההתחזות לרופאה מומחית לסוכרת) - קבע בית משפט קמא חמישה מתחמי ענישה נפרדים, בחלוקה לפי עבירות, והשית עונשים נפרדים בגדרו של כל מתחם, כאשר בסיכום הושתו על המערערת בגין אישום זה: 76 חודשי מאסר בפועל, וכן חויבה המערערת בפיצוי לכל אחד מהמטופלים.
- באישום 10 (שימוש בפרטי כרטיס אשראי של מטופל) - לא נקבע עונש נפרד לענין, שכן נקבע שהעונש שנגזר בגין אישום 9 מכסה אותו.
- באישומים 11 ו-12 (עבירות מס במסגרת האירועים מושא אישומים 9 ו-13) - נקבע מתחם של 3-12 חודשי מאסר בפועל, ובגדרו נגזרו 7 חודשי מאסר בפועל.
- ובאישום 13 (פרשת ההתחזות לפסיכולוגית) - נקבעו שני מתחמים נפרדים, בנוגע לטיפולים הפסיכולוגיים בנפרד ובנוגע לאבחון הילדים בנפרד, ונגזרו על המערערת בגדרם של שני המתחמים 13 חודשי מאסר.

6. חישוב אריתמטי של כלל תקופות המאסר שנגזרו על המערערת כמפורט לעיל מסתכם ב- 131 וחצי חודשי מאסר בפועל. ואולם, בהתחשב בהוראות סעיף 40(ג) סיפא לחוק העונשין קבע בית המשפט כי המערערת תרצה כמצטבר 104 חודשי מאסר בפועל, ובנוסף - החליט בית המשפט להפעיל מאסר על תנאי של 7 חודשים שנגזרו על המערערת בהליך קודם (ת"פ 11-01-2635), וזאת במצטבר למאסר שנגזר עליה כעת, כך שבסך הכל תרצה המערערת 111 חודשי מאסר בפועל. כמו כן נגזרו על המערערת 8 עונשי מאסר על תנאי שונים, פסילה מנהיגה או מקבלת רישיון נהיגה לתקופה של 18

חודשים מיום שחרורה מהמאסר, קנס של 5,000 ₪, חילוט של הרכב הנזכר באישום 5 ושל הכספים הנמצאים בחשבונות הבנק הנזכרים באישום 3. בנוסף לכל אלה חויבה המערערת בתשלום פיצויים לנפגעים השונים מהעבירות בהן הורשעה בסכום מצטבר של מאות אלפי ₪.

7. ערעור המערערת נסב תחילה הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין, אך במהלך הדיון לפנינו חזרה בה המערערת מהערעור על הכרעת הדין והגבילה את ערעורה אך לגזר הדין. עיקר טענות המערערת על גזר הדין התייחסו לאופן בו גזר בית משפט קמא את עונשה. נטען כי מתחמי הענישה שקבע בית המשפט הם מחמירים וחורגים מהענישה הנוהגת בעבירות הנדונות, ובעיקר נטען כי טעה בית המשפט קמא כאשר קבע ביחס לאישום 9 (האישום על התחזות לרופאה מומחית לטיפול בסוכרת), שהוא האישום החמור ביותר שבגינו נגזר עיקר עונשה של המערערת (76 חודשי מאסר) מתחמי ענישה לפי סוגי עבירות ולא לפי אירועים כמתחייב מהוראות סעיף 40ג לחוק העונשין. לטענת המערערת, הדרך האמורה בה נקט בית המשפט הובילה לעונש כולל מחמיר יתר על המידה במידה המצדיקה התערבותו של בית משפט זה.

בנוסף לטיעוני בא כוחה כאמור, הגישה לנו המערערת במהלך הדיון מסמך מפורט בכתב ידה, אותו גם הקריאה בפנינו, ובו טענות כלליות שונות נגד ההליכים שהתנהלו בעניינה.

8. מנגד, טענה באת כוח המדינה כי המערערת לא למדה את לקחה מהרשעתה בתיק קודם - בו הורשעה גם כן בעבירות התחזות ומרמה שונות ונידונה ל- 9 חודשי מאסר ולמאסר על תנאי וקנס - ופירשה את העונש הקל שהוטל עליה כ"הזמנה" להמשך מעשי ההונאה שלה, תוך הסלמה והגברת התעוזה מצדה. נטען כי לכאורה אכן יש מקום לראות באישום 9 כ"אירוע" אחד, אך הגם שהטכניקה בה נקט בית משפט קמא היא חריגה, העונש שהוטל הוא עונש הולם בנסיבות הענין. כן נטען כי העונש שהוטל על המערערת אמנם אינו קל, אך בהתחשב בעברה של המערערת ובריבוי העבירות וחומרתן, העונש הוא ראוי ואין מקום להתערב בו.

כהשלמה לטיעון בעל פה, הוגשה מטעם המדינה השלמת עיקרי טיעון, וזאת בתגובה לטענות שהועלו על ידי המערערת במסמך שהוגש על ידה כאמור, וכן בנוגע לאי בהירות באשר לעבירות מהן זוכתה. במסמך זה הובהר כי המדינה הסכימה לזיכוי המערערת מהעבירה של קבלת דבר במרמה באישום 10, וכן כי המדינה מסכימה לזיכוי המערערת מהעבירות של אי קיום דרישות ואי הוצאת חשבונית מס במסגרת אישומים

11 ו-12. עם זאת, לטענת המדינה אין בכך כדי להצדיק את המתקת עונשה של המערערת.

9. לאחר שבחנו את הדברים הגענו למסקנה כי אמנם ריבוי המעשים וחומרתם מצדיקים ענישה מחמירה ומרתיעה, כפי שנקבע על ידי בית משפט קמא, אך עם זאת יש מקום להפחתת-מה בעונשה הכולל של המערערת והעמדתו על 90 חודשי מאסר בפועל (כולל המאסר על תנאי שהופעל), וזאת חלף התקופה הכוללת של 111 חודשי מאסר שנגזרו עליה על ידי בית משפט קמא.

בהחלטתנו זו התחשבנו בהסכמת המדינה לזיכוי המערערת ממספר עבירות בגדרי אישומים 10-12 כמפורט לעיל, בחזרתה של המערערת מערעורה על הכרעת הדין המבטאת, במידה מסוימת, קבלת אחריות למעשיה, וכן באופן בו הואשמה ונגזר דינה של המערערת באישום 9, שיצר לטעמנו הטיה לצד החומרה.

10. אישום 9 עוסק כאמור בפרשת התחזותה של המערערת לרופאה "המתמחה בריפוי חולי סוכרת", כאשר במהלך תקופה של כ- 7 חודשים (מאוגוסט 2012 ועד למעצרה במרץ 2013) "טיפלה" בעשרות פונים וגבתה מהם במרמה סכומי כסף גדולים. כתוצאה מ"טיפולים" אלה ערכי הסוכר בדמם של חלק מהמטופלים עלה באופן משמעותי, וחלקם אף חוו תסמינים האופייניים לחולי סוכרת בעלי רמת סוכר לא מאוזנת. בגין מעשיה אלה הורשעה המערערת בביצוע עשרות עבירות של התחזות לרופא, עשרות עבירות של שימוש בכינוי רופא, עשרות עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עשרות עבירות של מעשי פזיזות ורשלנות, עשר עבירות של תקיפה, שתי עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש ועבירה של חבלה חמורה. כאמור, בית משפט קמא קבע לענין אישום זה 5 מתחמי ענישה נפרדים, בחלוקה לפי עבירות.

ספק בעיני אם היה נכון "לפרק" את האירועים מושא אישום זה למספר כה רב של עבירות נפרדות בגין אותם אירועים (למשל, "התחזות לרופא", ובנוסף "שימוש בכינוי רופא"). אך מכל מקום, אין ספק כי כאשר מדובר בהרשעת נאשם במספר עבירות המהוות אירוע אחד, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם לאירוע כולו, ולגזור "עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע" (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). ואף כאשר מדובר בהרשעת נאשם בביצוע מספר עבירות המהוות כמה אירועים, עדיין נדרש בית המשפט לקבוע מתחם ענישה "לכל אירוע בנפרד", ולאחר מכן לגזור "עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים" (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין). בין כך ובין כך מתחם הענישה צריך להתייחס לאירועים ולא לעבירות.

הבענו דעתנו בדיון כי יש לראות במכלול מעשיה של המערערת בגדרו של אישום 9 כ"אירוע" אחד, רב-עבירות ונפגעים. "התיבה 'אירוע' אחד" רחבה דיה כדי לכלול גם פעולות עברייניות שבוצעו על פני רצף זמן; כללו מעשים שונים; ביחס לקורבנות שונים; ובמקומות שונים. הכל - כל עוד הם מהווים מסכת עבריינית אחת" (דברי השופט ע' פוגלמן בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014), בפסקה 2 לפסק דינו, וראו גם דבריו בע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל (29.12.2015), בפסקאות 103-104 לפסק דינו בענין שיטתית - ע"פ 5076/14). על כן, היה מקום לקבוע מתחם ענישה כולל לכל העבירות שבגדרו של האירוע כולו, תוך מתן משקל בגזירת העונש בגדרו של המתחם בין היתר לריבוי העבירות ולריבוי קורבנות העבירות.

11. סוף דבר: החלטנו לקבל את הערעור באופן שעונשה של המערערת יועמד על 90 חודשי מאסר בפועל (כולל המאסר על תנאי שהופעל), החל מיום מעצרה (20.3.13), וזאת חלף התקופה הכוללת של 111 חודשי מאסר שנגזרו עליה על ידי בית משפט קמא. שאר רכיבי גזר הדין יותרו בעינם.

שופט

השופט י' דנציגר:

אני מסכים.

שופט

השופט צ' זילברטל:

אני מסכים.

שופט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט מ' מזוז.

ניתן היום, י"ג באדר ב' התשע"ו (23.3.2016).

שופט

שופט

שופט